

[Arne Christiansen]

mål, og hvad vistnok de færreste ikke erindrer, lever vi også i det internationale nedrustningstær, der blev vedtaget af FN i 1969 og gælder indtil 1980.

FNs hensigter er der altså ikke tvivl om, men de barske kendsgerninger ser jo noget anderledes ud: der er ikke internationalt aftalt eller endsige iværksat nogen nedsættelse af rustningsniveauet med almindelig og fuldstændig nedrustning for øje. De nedrustningsaftaler, man i den internationale debat kan bryste sig af, dækkes stort set af begrebet våbenkontrol. Det kan f. eks. være loft over fremtidige udviklinger af visse våbensystemer, våbenspredningsaftaler o. lign. Men egentlig nedrustning har faktisk ikke fundet sted, måske bortset fra et par eksempler, som ministeren lige strejfede. Jeg mener derfor at kunne konstatere, at i det nuværende internationale system præget af supermagter og alliancer er nedrustning først og fremmest et forhandlingsobjekt.

Uagtet ministerens bemærkninger om de uforpligtede lande mener jeg også, vi bør tage ind i vurderingerne, at der i dag er flere selvstændige lande end nogen sinde, at de, efterhånden som de opstår, ikke holder sig tilbage for oprustning for nu at bruge terminologien her i dag: avancerede og omfattende våbensystemer bliver mere og mere almindelige i flere lande verden over. Følgelig fortoner billedet sig, billedet af en hurtigt afrustet verden bliver stadig fjernere og svagere, og talen om almindelig og fuldstændig afrustning er jo stort set forstummet i dialogen mellem supermagterne, fordi de politiske muligheder er udtømt. Det er som sagt våbenkontrolaftalerne, der præger forhandlingerne, og her tæller FN-resolutioner ikke meget, ofte slet ikke.

Danmark har naturligt tilsluttet sig en række multilaterale aftaler, der er kommet ind under begrebet våbenkontrol. Det kan være atomprøvestop, ikke-spredningstraktaten, sikring af det ydre rum, forbud mod atomvåben på havbunden osv.

Ministerens udtalelse om Danmarks holdning til atomvåben var jo kun en bekræftelse af den politik, vi har ført siden 1957, og jeg er enig i det synspunkt, som her er kommet til udtryk, og har også noteret mig, hvad statsministeren sagde i Washington. Jeg har i den forbindelse også noteret mig, at ordet neutronbombe overhovedet ikke er nævnt i

ministerens tale, og deri ser jeg en accept af, at neutronbomben er et led i den almindelige nukleare oprustning og følgelig kommer ind under den politik, som Danmark har ført i mere end 20 år på dette område, og ud fra det synspunkt kan jeg følgelig ikke anbefale at stemme for det af hr. Gert Petersen fremsatte dagsordensforslag, hvor neutronbomben er gjort til noget særligt og noget specielt.

Danmark har også været inddraget i debatten om atomfri zoner, bl. a. på grund af den såkaldte Kekkoneplan, der skulle gøre Norden til en atomfri zone. Samtlige nordiske lande med undtagelse af Finland fandt dengang og finder i dag denne plan uden aktualitet, så længe der ikke eksisterer et mere omfattende europæisk aftalekompleks om bl. a. atomvåben, og i lyset af det, der, hvis man skulle tro nyhedsmediernes, nærmest er kommet som en overraskelse for Sverige, men som har været en kendsgerning, vi har levet herhjemme med i mere end halvandet år, nemlig tilstedeværelsen af 6 Golf u-både fra Sovjet i Østersøen med vel tilsammen 18 nukleare missiler. Det er jo i hvert fald også en kendsgerning, som gør det meget svært på nogen måde realistisk at begynde at tale om atomfri zoner i vort område.

En vurdering af diverse igangværende forhandlinger må også føre til den konklusion, at nedrustning og våbenkontrol ikke kan forventes at opnå så store fremskridt i de nærmest kommende år, at noget land kan basere sin sikkerhed på sådanne bestræbelser. Men det skal så også siges, at der jo intet alternativ er til fortsatte forhandlinger, hvis man ønsker – og det er vel nok et ønske på tværs af partier og samfundsopfattelse – at man ikke skal smide det hele fra sig og sige: det nytter ikke noget. Den eneste vej alternativt er forhandlinger. Vi må så gøre os klart, at vi ikke kan søge sikkerhed og tryghed bag de papirbjerge, som mange års nedrustningsforhandlinger og -aftaler har efterladt.

Med den erkendelse kunne man måske også komme til det synspunkt, at debatten i dag stort set kun er af akademisk interesse, i hvert fald for det store flertal i folketinget og i befolkningen, som ikke ønsker et Danmark lagt blot for eventuelle fjender, der i en større konflikt har en strategisk interesse i vort land.

Vil man bruge nedrustningspolitikken til at forfølge neutralistiske mål, har man efter